

Akademie výtvarných umění v Praze

Studijní program Výtvarná umění

Ateliér Intermédia II / škola Dušana Zahoranského a Pavly Scerankové

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Model soutěže

Model of the competition

Vypracovala: Tereza Brussmannová

Vedoucí diplomové práce: MgA, Pavla Sceranková, Ph.D., doc. Mgr. art Dušan Zahoranský

Oponent diplomové práce: MgA. Pavel Karous, Ph.D.

Akademický rok 2018/2019

Proces práce na soutěžích je jednou z cest, která umí nastartovat volnou tvůrčí činnost. Ta je však konfrontována se zákresy do fotografií, výkresy, architekturou, grafickou úpravou výstupů, technologií, kontextem. Ty udržují bdělost a kontakt s realitou.

Výchozím motivem mé diplomové práce jsou soutěže. Sochařské a architektonicko–výtvarné. Pracuji na nich od listopadu 2018. Bez ohledu na typ zadání a čas, který na ně mám. Rozsah diplomové práce není dopředu znám, závisí na počtu vypsání soutěží. Program semestru je určen jejich deadliny, a na některé soutěže náhodně narážím třeba až týden před termínem odevzdání. V některých případech se jedná i o kolektivní spolupráci, například s architektem – ověřuji si otázku, zda je možné touto spoluprací dosáhnout výraznější kvality díla. V individuálním přístupu nalézám mezery, které bez zkušeností dokážu s těžkostmi vyplnit.

Co budeme dělat po škole a jak se uměním užívat? Tato banální otázka, kterou si klade většina studentů AVU, se stala mou prvotní motivací. Škola už nás nepodrží. Práce na soutěžích však přináší mnohem více dalších otázek a témat spjatých s praxí umělce. Už nemůžu dělat jen to, co mě baví, to, co mi vyhovuje. Soutěže často přináší témata, ze kterých mám radost, a která nejsou nudná, ale někdy také témata, která pro mne příliš přitažlivá nejsou. Součástí tedy bylo naučit se pracovat i s těmito typy zadání. Někdy díky nejasným požadavkům zadavatele a časovému tlaku objevuji vlastní limity – často musím odevzdat návrhy, o jejichž jednoznačné kvalitě nejsem přesvědčena – a to generuje frustraci a stres nejen při odevzdání. Dostávám se do úsporného modu. Absolutní soustředěnost v krátkém čase. Domnívám se však, že to s sebou nese své kvality. Odbourání zbytečnosti.

Jedná se o specifický typ ekologie. Přejímám cizí zadání, reaguji. Nechrlím. Nejdříve má umění účel, poté jej transformuji. Nakládám s ním s jinými, než účelovými, praktickými motivacemi, odprošťuji ho od zadání, dopracovávám, předělávám. Emancipuji. Potlačuji archivaci děl.

Soutěže mi pomohly v nalezení vlastních témat. Dokáží zpětně dohledat opakující se motivy, které projektují do návrhů.

Zjišťuji, že ne vždy jsou soutěže vypisovány profesionálně nebo alespoň s respektem vůči účastníkům. Opravdu zaručí neanonymní soutěž výběr toho nejkvalitnějšího díla? Neobsahují adekvátní podmínky ani pro autora ani pro zadavatele. Některé jsou tak zrušeny. Návrhy při odevzdání končí kdesi za přepážkou. A tak je často jedinou zpětnou vazbou, která se autorovi dostane, slovo „děkuji“ od pána na recepci. Myslím, že zpětná vazba od poroty má být standardem těchto soutěží. Slovo „díky“ zpoza přepážky sice potěší, ale rozhodně nestačí. Model je pak v mém případě jediná fyzická entita, která po soutěži zůstává. Jedním z nosných témat je tak téma emancipovaného modelu, zachované energie, která neskončila za přepážkou.

A co dál s načatou energií a fyzickým modelem, který zůstane? Středobodem zájmu se pro mne tudíž v závěru stala „Emancipace modelu“ - tento termín si půjčuji od Katariny Hladekové, a vkládám citaci z její dizertační práce, která mi pomohla pochopit další vývoj. (2018, s.60) *Skica raz slúži ako záznam predstavy diela, inokedy ako výsledné dielo alebo ako dokumentácia diela minulého. Zdá sa, že ako záznam inšpirácie či predstavy, komunikuje systémom zrozumiteľným jedine autorovi. Väzba na autorovu predstavivosť nevylučuje komunikáciu s divákom. Súčasní umelci skice vystavujú ako umelecké diela, čím poukazujú na ich interpretáciu z hľadiska mediálnych významov a schopnosti komunikovať autonómne obsahy. Sú si vedomí dvojitej povahy mediálnej sebareflexivity, ku ktorej sa pri práci s kresbou vzťahujú. Podobne, ako keď sa pýtame otázku, či bola skôr sliedka alebo vajce, si „nevedia dať rady“ s tým, či sú kresby modelmi a skicami alebo realizáciami a umeleckými dielami.*

V tomto prípade se jedná o chápání postkonceptuálního modelu.

V mé diplomové práci nepracuji s přesným modelem jako odrazem reality, spíše s představou díla, které má jistou návaznost pouze na mou představivost. Ale nevylučuje komunikaci s divákem. Tato forma modelu umožňuje transformaci do autonomního díla.

V závěrečné instalaci pracuji se zachovanou energií. Nevkládám nic navíc. Pracuji pouze s modely. Ty odstřihávám od zadání tak, aby mohly fungovat jako abstraktní tvar s odkazem na další možné události. Využívám tak předešlou práci s jiným typem reality. Ocítám se v jiném měřítku. Nepracuji už pouze se vzdáleným předmětem, ale zpřítomňuji model, kterým jím přestává být, a stává se plnohodnotným výtvarným artefaktem. Tato transformace nabízí jiné vztahy mezi modely. Stává se komplexním závěrem celého programu. Jako kdyby den odevzdání diplomové práce byl dalším deadlineem ze sledu předešlých výzev. Náměstí ze soutěže slouží jako podstavec pro ostatní modely.

SEZNAM SOUTĚŽÍ

Projekt: Nové zpracování plochy reklamní orlice společnosti Karlovarské minerální vody a.s. na D5 (Doly u Boru) a D35 (Velký Újezd)

Výtvarný artefakt do knihovny ČNB

Soutěž pro studenty AVU na bronzovou sochu s tématem česko-italského přátelství

Studentská soutěž: kreativní úpravy výduchu v pražské památkové zóně

Transformace táborové základny na Kuši

Reklamní poutač pro Planetárium Praha

Ji.hlavský festival vyhlašuje soutěž na architektonické zpracování a realizaci festivalových prostor

Soutěž na vytvoření dočasného uměleckého díla z hlavní budovy AVU či jejího blízkého okolí

Vodní prvek na Horním náměstí ve Znojmě

Cena města Rožnov pod Radhoštěm – SYMBOLICKÁ PLASTIKA

POUŽITÁ LITERATURA

MgA. KATARÍNA HLÁDEKOVÁ, MODEL, DIZERTAČNÍ PRÁCE, BRNO: FaVU VUT, *KATEDRA TEORIÍ A DĚJIN UMĚNÍ*, 2018

ANEŽKA BARTLOVÁ (ed.), MANUÁL MONUMENTU, PRAHA: UMPRUM, 2016

